

HOSPITALITYGROUP

**CREATING
BETTER
PLACES**

DUURZAAMHEID

OKTOBER 2020

DUURZAME MINDSET

De mindset over duurzaamheid is bij veel mensen en organisaties de afgelopen jaren al flink veranderd. We kijken niet alleen meer naar status en aanzien, maar willen ons ook nuttig voelen. We zijn bewuster bezig met een gezonde en duurzame levensstijl en willen verschil maken.

Wij geloven als Hospitality Group sterk dat als duurzaamheid je mindset is, je er als organisatie ook naar gaat handelen. De sleutel ligt in het denken vanuit waarden en duurzaamheid diep tot in het DNA van je organisatie en medewerkers laten doordringen. Het belangrijkste is dat het bewustzijn over onze impact groeit. Duurzaam betekent namelijk naast minder, vooral ook bewuster consumeren.

Met big-data en real-time-informatie kunnen we gelukkig steeds beter voorspellingen doen over de impact van maatregelen. Hierdoor zijn we nog beter in staat om processen te optimaliseren, ketens te verbeteren, en efficiënter om te gaan met grondstoffen en energie.

In onze visie en aanpak richten wij ons op negen verschillende thema's om opdrachtgevers te helpen met duurzaamheid en elkaar duurzaam te versterken. De thema's zijn circulariteit, sharing, waste reduction, certificering, klimaatpositief, mobiliteit, inclusiviteit/social return, wellbeing en community & communicatie.

In dit boekje nemen we je graag mee in onze visie en thema's over duurzaamheid!

Namens alle medewerkers van Hospitality Group

DRAWDOWN

THE MOST COMPREHENSIVE
PLAN EVER PROPOSED TO
REVERSE GLOBAL WARMING
EDITED BY PAUL HAWKEN

GEINSPIREERD DOOR

Drawdown, het boek met 100 realistische en stoutmoedige oplossingen tegen klimaatverandering. Stuk voor stuk maatregelen die bijdragen aan een hoopvol klimaatperspectief en voordelen opleveren voor gezondheid, veiligheid en welzijn. De kracht van het boek is dat van iedere oplossing de investeringen en rendementen zijn berekend. We komen je graag een exemplaar brengen.

CREATING BETTER PLACES

Creating better places is onze missie om duurzame, aantrekkelijke en goed georganiseerde omgevingen voor werken, leren, vrije tijd en zorg te realiseren. Dat doen we met zorg voor mens, milieu en materialen. We willen oprecht een bijdrage leveren aan een betere wereld. Onze focus is om niet minder dingen slecht te doen, maar om meer dingen goed te doen!

We helpen onze opdrachtgevers met de vraag hoe ondersteunende diensten als FM, RE, ICT en HRM de duurzame waarde voor de organisatie kunnen vergroten. Samen werken we aan een maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering en ontwikkelen we innovatieve en duurzame oplossingen voor hospitality, facility management, inkoop en huisvesting. Voor kantoren, ziekenhuizen, onderwijs en bijvoorbeeld sportaccommodaties. Van visie tot en met praktische implementatie.

Of het nu gaat om een visie op duurzame huisvesting, circulair inkopen, een circulaire werkplekinrichting, een vegan assortiment in het restaurant of het ontwikkelen van een duurzame mindset bij fm-medewerkers. We laten bestaande patronen en systemen los, denken out-of-the-box en hopen anderen te inspireren met onze duurzaamheidsambities.

INNOVATIEVE EN DUURZAME OPLOSSINGEN VOOR HOSPITALITY, FACILITY MANAGEMENT, INKOOP EN HUISVESTING

ONZE EXPERTISES

- **Service & workplace design:** duurzame concepten voor huisvesting, werkplekinrichting, servicedesign, catering/horecaoplossingen en sportvoorzieningen
- **Sourcing, regie & performance:** duurzaam aanbesteden, verbeteren van supply chain, duurzame regiomodellen
- **Learning & development:** ontwikkelen duurzame mindset, community building, duurzaamheidscommunicatie
- **Interim & recruitment:** duurzame inzetbaarheid en mobiliteit van teams en medewerkers

**DREAM BIG,
START SMALL.
BUT MOST OF
ALL START!**

TRENDING TOPICS

Als je als organisatie je duurzame waarde wil vergroten zijn er verschillende thema's waar je mee aan de slag kunt. Wij kunnen je helpen de volgende negen thema's te vertalen naar jouw organisatie voor hospitality, facility management, huisvesting en inkoop.

1. Circulariteit
2. Sharing
3. Waste reduction
4. Certificering
5. Klimaatpositief
6. Mobiliteit
7. Inclusiviteit/social return
8. Wellbeing
9. COMCOM

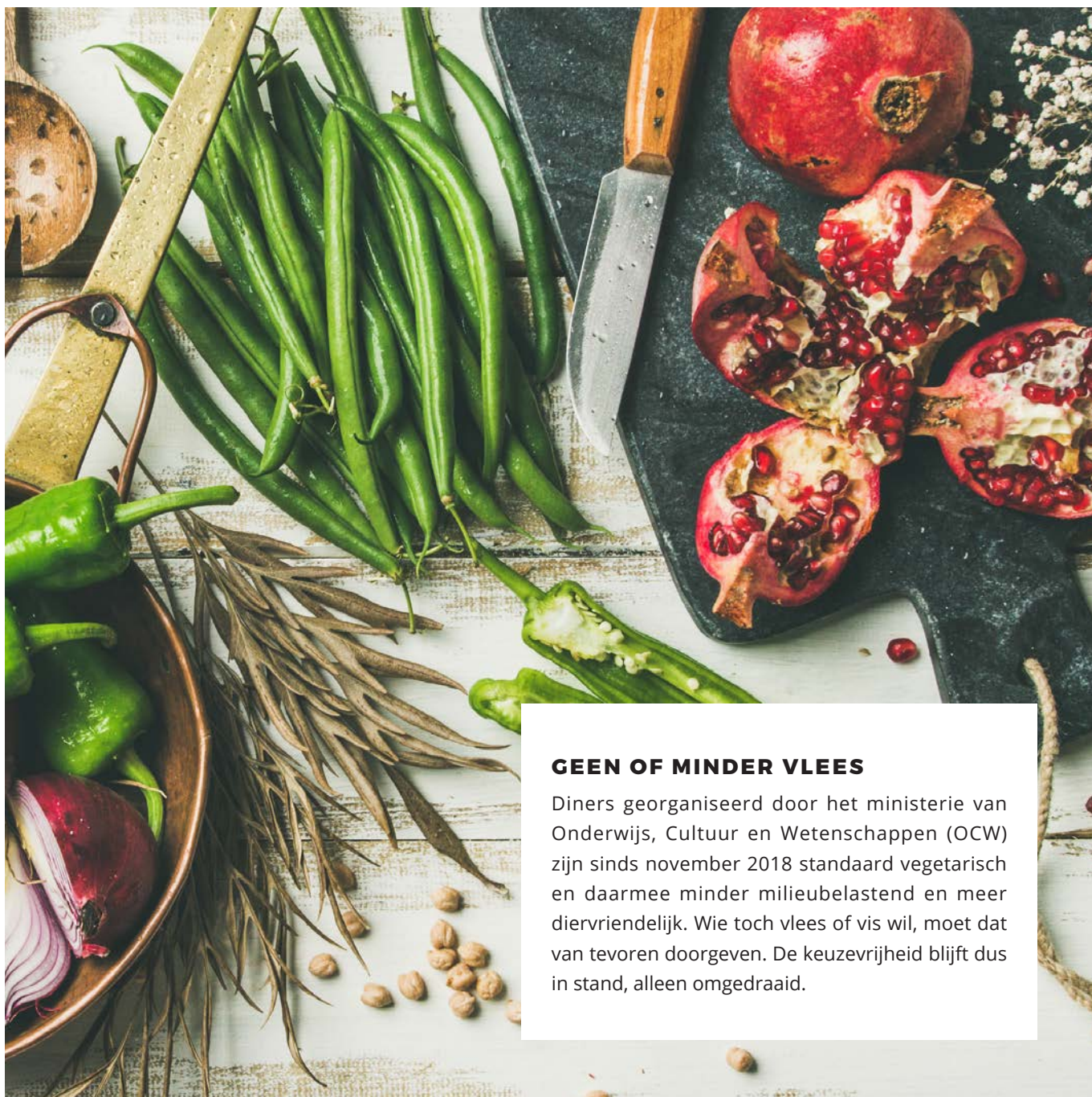
1

CIRCULARITEIT

Een circulaire economie is een economisch systeem dat is gebaseerd op het ecologische systeem. Het is een regeneratief systeem van gesloten kringlopen waarin producten, onderdelen en materialen hun waarde zo min mogelijk verliezen, hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt en systeemdenken centraal staat. Binnen de circulaire economie gaat het om verminderen, veranderen en verduurzamen oftewel 'reduce, reuse, recycle'.

Het facilitaire werkveld heeft als geen ander invloed op de circulaire prestaties van organisaties. Het gebouw waarin organisaties zijn gevestigd is één groot grondstoffendepot; 50% van de grondstoffen zit in gebouwen. Gebouwen zijn verantwoordelijk voor 36% van onze totale CO₂-uitstoot in Nederland. Ook het onderhoud en gebruik van het gebouw creëert een vraag naar grondstoffen: denk aan o.a. materialen, energie, water, inrichting, kantoorbenodigdheden en facilitaire services.

Thema's om mee aan de slag te gaan zijn o.a. circulair inkopen en contracteren, waardecreatie, ketensamenwerking, circulaire grondstoffen, circulair meubilair, hergebruik/afval inzamelen.

GEEN OF MINDER VLEES

Diners georganiseerd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) zijn sinds november 2018 standaard vegetarisch en daarmee minder milieubelastend en meer diervriendelijk. Wie toch vlees of vis wil, moet dat van tevoren doorgeven. De keuzevrijheid blijft dus in stand, alleen omgedraaid.

2

SHARING

Waarom zou je iets in je bezit willen hebben als je het maar sporadisch gebruikt of als het duur is om aan te schaffen? Generatie Z en millennials hechten veel minder waarde aan eigendom en zijn bereid om veel meer producten met elkaar te delen. Voorbeelden van initiatieven en organisaties zijn Roetz, Greenwheels, SnappCar en Peerby. In brede zin betekent sharing alles waar je toegang tot kunt creëren via pooling van resources, producten of diensten.

Zelf passen wij sharing o.a. toe in onze huisvestings- en werkplekconcepten. Zo denken we na over nieuwe en gedeelde verblijfsvormen binnen gebouwen, ontwikkelen we werkplekconcepten die gebaseerd zijn op gedeelde werkplekken en gezamenlijke voorzieningen 'as a service'. Door efficiënter gebruik te maken van producten en diensten hebben we minder grondstoffen en energie nodig en vervuilen en belasten we de natuur minder.

3

WASTE REDUCTION

Een derde van al ons voedsel belandt in de prullenbak. Voedselverspilling tegengaan staat in de top drie van de maatregelen die het meest effect hebben op een beter milieu. Dat vraagt echt om een andere kijk op consumeren, aanleveren, bereiden en houdbaarheid. Naast voedsel hebben veel andere producten een aandeel in de waste. Veel producten worden nog weggegooid na of soms al voordat de (economische) levensduur is verstreken.

Voorbeelden variëren hier bijvoorbeeld van het sturen op een efficiënt, lokaal en meer vegetarisch/vegan assortiment in het restaurant, het revitaliseren van meubilair en afspraken met leveranciers over terugname van producten. Het voorkomen van waste begint met tijdig en nadenken over grondstoffen, de inkoop, de footprint en de herbruikbaarheid. Een onderwerp waar alle medewerkers aan kunnen bijdragen.

4

CERTIFICERING

Om duurzaamheid in brede zin te concretiseren bestaan verschillende systematieken waarmee je kunt aantonen hoe duurzaam iets is. Werken met een meetsysteem zorgt in ieder geval voor focus en structuur in je aanpak en helpt je doorgaans in het behalen van een certificaat. Drie bekende certificeringssystemen voor de gebouwde omgeving in Nederland zijn BREEAM-NL, Well Building Standard en LEED.

Well Building Standard focust op het welzijn van de gebruikers van gebouwen in relatie tot het gebouw en bij BREEAM ligt de focus op het toepassen van zoveel mogelijk duurzame oplossingen in een gebouw in relatie tot het gebruik. LEED is een methodiek om de duurzaamheidsprestatie van een gebouwen in kaart te brengen.

Wij bekijken samen met opdrachtgevers welke van deze en mogelijk andere certificeringen het beste aansluiten bij de duurzaamheidsdoelstellingen van de organisatie. Zo kan certificering een goede leidraad vormen voor de praktische implementatie.

5

KLIMAATPOSITIEF

Steeds meer organisaties streven naar een 'klimaatpositieve' bedrijfsvoering. De energievraag wordt bepaald op basis van het gebouwgebonden en gebruikersgebonden energiegebruik. In 2023 dienen alle kantoorgebouwen minimaal een energielabel C te hebben. Dit betekent een energie-index van 1,3 of beter.

Op de iets langere termijn streeft de overheid naar een energieneutrale omgeving. We zien steeds meer mooie voorbeelden van energie neutrale omgevingen. In een ideale situatie zijn organisaties klimaatpositief. Een energie-neutrale gebouw levert meer energie dan het gebruikt (gas, elektriciteit en warm water).

6

MOBILITEIT

Het mobiliteitsvraagstuk gaat over hoe medewerkers slimmer kunnen reizen en werken maar ook over goederen- en energievervoer. De steeds toenemende drukte op onze infrastructuur en het bij willen dragen aan een beter (leef)klimaat zijn aanleiding om andere vervoersvormen te gebruiken en/of spreiding in momenten waarop we ons verplaatsen. Dit zodat medewerkers zich zo efficiënt mogelijk kunnen verplaatsen. Het faciliteren van tijd- en plaats onafhankelijk werken is hierbij cruciaal.

We helpen opdrachtgevers bij het ontwikkelen en implementeren van duurzame mobiliteitsoplossingen. We kijken naar het verminderen van de vraag naar mobiliteit, het slim omgaan met huidige vormen van mobiliteit en het creëren van nieuwe meer duurzame mogelijkheden als onderdeel van nieuwe manieren van werken.

7

INCLUSIVITEIT/SOCIAL RETURN

Mensen vinden het prettig ergens bij te horen, onderdeel te zijn van een community en gezien te worden. Maar er zijn genoeg mensen voor wie dit niet vanzelfsprekend is. In een inclusieve werkomgeving komen alle (toekomstige) medewerkers tot hun recht, ongeacht hun leeftijd, levensfase, functieverblijfsduur, geslacht of herkomst. Verschillen en talenten worden gewaardeerd en benut.

Social return is een aanpak om meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bij social return gaat het erom dat investeringen vanuit bedrijven ook een concrete sociale winst opleveren. Zo creëert men sociale cohesie, is men trots om ergens te werken en ontstaat een hele andere manier van contact maken.

Wij bekijken samen met opdrachtgevers naar inclusieve modellen om social return te integreren in bijvoorbeeld de interne services en fm-dienstverlening.

8

WELLBEING

Meer en meer gaat werk over autonomie, (maatschappelijke) relevantie en zingeving als drijfveren van werkgeluk. De wijze waarop de organisatie haar 'purpose' relevant maakt voor medewerkers is key. De impact van deze ontwikkelingen op gezondheid, vitaliteit en het welzijn zijn enorm. Een goede invulling geeft een rechtstreekse bijdrage aan het (ver)binden van talenten en hun duurzame inzetbaarheid binnen de organisatie.

Dan hebben we het over de duurzaamheidsambities van organisaties, maar ook over het creëren van een gezonde en duurzame werkomgeving. Een gezonde omgeving stimuleert een gezonde levensstijl en maakt medewerkers gezonder, maar ook gelukkiger en productiever. De natuur heeft een geweldige invloed op ons dagelijks leven, gezondheid en mindset. Wij begeleiden organisaties o.a. in het integreren van natuurlijke elementen in de werkomgeving (biophilic design)

(EM)POWERED BY NATURE

9

COMCOM

Comcom staat hier voor community en communicatie. Het betrekken van medewerkers bij je duurzaamheidsambities en erover met medewerkers in gesprek zijn is essentieel. Hierdoor groeit het bewustzijn en de intrinsieke motivatie om bij te dragen. Belangrijk is dat de focus bij duurzaamheid ligt op het collectieve gewin op de lange termijn. Het helpt om de impact van maatregelen inzichtelijk te maken.

Probeer duurzaamheid niet te ingewikkeld te maken. Begin met een eerste stap en houd je grotere visie goed voor ogen. Realiseer je dat je om echt duurzaam te zijn bestaande patronen en systemen los moet laten, out-of-the-box denkt en transparant en open communiceert.

Wij begeleiden opdrachtgevers bij het ontwikkelen van communities en een duurzame mindset. Tevens verzorgen we inspiratietours, themasessies en programma's over duurzaamheid in hospitality, facility management, inkoop en huisvesting. Samen leren, samen verder komen, samen ontwikkelen.

A modern office interior with large windows, a desk, and a lamp. The scene is brightly lit, with natural light coming from the windows. In the foreground, there are several modern chairs in shades of green and blue, and a small round table. A large, adjustable desk lamp with a dark green shade is positioned over the desk. The background shows a glass-walled office space with people working.

VOORBEELDEN DUURZAME PROJECTEN

- Verduurzamen werkplekconcept Yello ABN AMRO
- Duurzaam huisvestingsadvies Radboudumc Tandheelkunde
- Revitaliseren meubilair TU Delft Bouwkunde
- Hergebruik meubilair Woonwaarts
- Inkopen duurzame energie gemeente Leiden
- Ondersteuning Leed certificering horeca outlets voor Google wereldwijd
- Ondersteuning FM Haaglanden bij transitie elektronische mobiliteit voor Rijkswagenpark
- Projectleiding bij realisatie duurzaam sportpark 'Het Glaspark Leerdam'

HET GLASPARK LEERDAM

Het Glaspark Leerdam is een aansprekend voorbeeld voor het type sportparken dat wij realiseren. Het is een duurzaam en multifunctioneel sportpark voor meerdere verenigingen (hockey, korfbal en voetbal), voor de recreant (outdoor fitness, bootcamp) en voor aangepast sporten (ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking). Hospitality Group heeft een heel team aangestuurd met architect, ingenieursbureau, fiscalist, jurist en medewerkers van de gemeente vanuit het sociale domein. Daarnaast is een intensief traject doorlopen om draagvlak te krijgen bij verenigingen, scholen, ambtenaren, omwonenden en de gemeenteraad.

DUURZAAMHEID

In dit project is een brede definitie gekozen voor de term duurzaamheid. Bij het Glaspark ging het niet alleen over laag tot geen energieverbruik, duurzame materialen, et cetera, maar het ging ook over een duurzame infrastructuur voor bewegen, ontmoeting, leefstijl en sporten in Leerdam.

FYSIEKE DUURZAAMHEID

Voor wat betreft bouw en inrichting is duurzaamheid leidend geweest. Op het Glaspark

is bijvoorbeeld een nieuw kleed-/clubgebouw herrezen dat ontwikkeld is op basis van BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw) door o.a. de vorm van het gebouw, dubbele isolatie, zonnecollectoren voor de warmteopwekking en warmteterugwinning bij ventilatie en warm douchewater, LED-verlichting en bewegings-sensoren en vanzelfsprekend ook gebruik van recyclebare materialen.

DUURZAME SPORTINFRASTRUCTUUR

Een tweede belangrijk aspect is dat we hebben gewerkt aan een duurzame sportinfrastructuur. Met het Glaspark is ervoor gekozen het park niet alleen geschikt te maken voor verenigingen, maar ook – of juist vooral – voor andere doelgroepen. Het park wordt gebruikt door scholen, buitenschoolse opvang, fysio/fitness, arrangementen voor ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking en de recreant. Hierdoor is er een hoog maatschappelijk rendement met toekomstbestendigheid van het park, van de verenigingen en de exploitatie.

PRACTICE WHAT YOU PREACH!

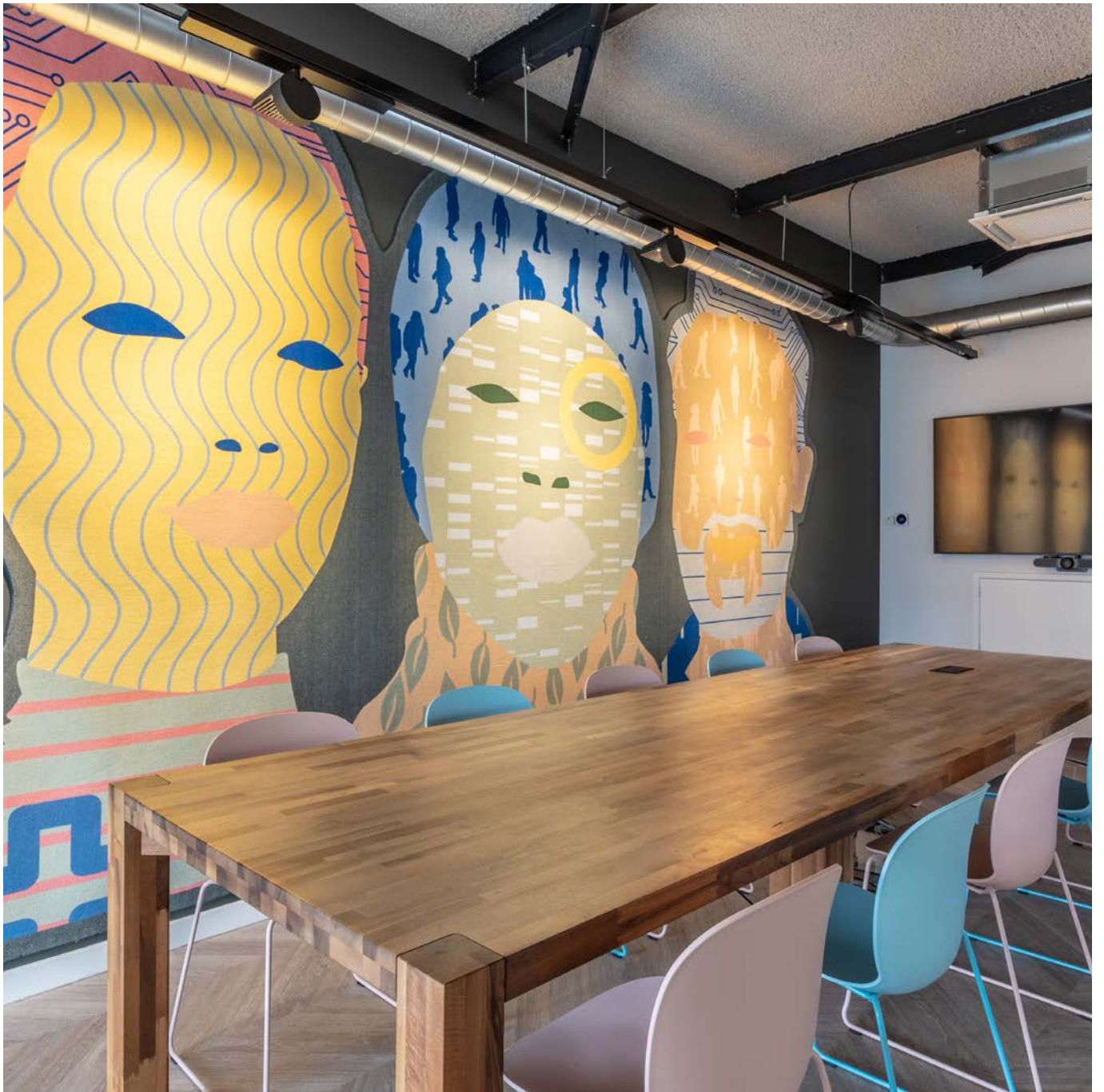
We zijn als Hospitality Group continu actief met het doorvoeren van duurzame verbeteringen en het vergroten van onze duurzame impact. Onze MVO prestaties en nieuwe doelen leggen we sinds juni 2016 vast in een MVO-rapportage, die ieder jaar door FIRA wordt geverifieerd in een Fira Assurance Statement.

Op een duurzame manier werken en reizen naar kantoor en opdrachtgevers is voor ons een belangrijke doelstelling. We stimuleren het virtueel vergaderen en het reizen per openbaar vervoer en OV fiets. Ons wagenpark is nu voor meer dan 50% elektrisch en in 2021 geheel elektrisch.

In ons nieuwe clubhuis hebben we gekozen voor minder vierkante meters. Het pand heeft energielabel A en binnenkort ook zonnepanelen. Veel meubilair is hergebruikt en in samenwerking met leveranciers aangevuld met circulaire en modulaire meubels. We werken nauw samen met een community van lokale ondernemers. De lunches op kantoor zijn gezond en regelmatig plantaardig en spelen en ontspannen kan in ons HG Café op vele manieren.

Speciaal voor onze medewerkers hebben wij het programma Design Your Career dat volledig inzet op de persoonlijke groei en ontwikkeling. Voor starters hebben we een talentenprogramma en we zijn actief op zoek naar vijftigplussers.

Wij dagen medewerkers graag uit nieuwe dingen te ontdekken. Zo hebben al onze medewerkers een museumjaarkaart en verzorgen we masterclasses over duurzaamheid. Daarnaast krijgen medewerkers de gelegenheid zich onder werktijd in te zetten voor goede doelen en hebben we een samenwerking met o.a. Villa Pardoes en Climate Cleanup.

BE THE CHANGE YOU WISH TO SEE IN THE WORLD

VOLG DE ONTWIKKELINGEN

Omdat we als mensen veel van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen inspireren, delen wij graag elke twee weken nieuws, best practices en praktische tips over duurzaamheid. Daarnaast houden wij jullie graag op de hoogte door middel van ons Trending Topics Reports.

Nog vragen of interesse om over duurzaamheid in gesprek te gaan? Dat horen wij graag. Door kennis, visies en perspectieven te delen, leren we van elkaar.

1 NO POVERTY

2 ZERO HUNGER

3 GOOD HEALTH & WELL-BEING

4 QUALITY EDUCATION

5 GENDER EQUALITY

6 CLEAN WATER & SANITATION

7 AFFORDABLE & CLEAN ENERGY

8 DECENT WORK & ECONOMIC GROWTH

9 INDUSTRY, INNOVATION & INFRASTRUCTURE

10 REDUCED
INEQUALITIES

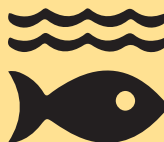
11 SUSTAINABLE
CITIES &
COMMUNITIES

12 RESPONSIBLE
CONSUMPTION &
PRODUCTION

13 CLIMATE
ACTION

14 LIFE BELOW
WATER

15 LIFE ON LAND

16 PEACE, JUSTICE
& STRONG
INSTITUTIONS

17 PARTNERSHIPS
FOR THE GOALS

De **Sustainable Development Goals** zijn zeventien doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. Ze zijn afgesproken door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties, waaronder Nederland.

**THERE ARE NO
PASSENGERS
ON SPACESHIP
EARTH.
WE ARE ALL
CREW.**
